

## Реформування фінансового забезпечення охорони здоров'я в Україні

Ілляшенко Т.О., доц., Захарченко С.І., студентка  
Сумський державний університет (м. Суми, Україна)

Охорона здоров'я є невід'ємним елементом суспільного життя та соціальної політики держави. Питання щодо належного рівня державного фінансування соціальної політики протягом тривалого часу залишається суперечливим, як у розвинених, так і в бідних країнах.

Здоров'я — це показник національного престижу, необхідна умова збереження трудового потенціалу, показник рівня культури країни, а також один з основних критеріїв ефективності державного управління. Відповідальність за охорону, збереження та зміцнення здоров'я населення несе держава, згідно з Конституцією України. Національна політика України в галузі охорони здоров'я населення базується на тому, що держава у своїй діяльності забезпечує пріоритетність охорони здоров'я, вдосконалення медичної допомоги, запровадження здорового способу життя, а також передбачає у Конституції безкоштовне медичне обслуговування населення.

Вагомий внесок в організацію та управління системою охорони здоров'я в Україні в нових умовах трансформаційних змін зробили В. Бакуменко, Я. Бездуган, М. Букевич, Ю. Вороненко, Н. Карпишин, С. Кондратюк, В. Лехан, Є. Малік, В. Москаленко, Л. Пиріг, О. Пенькова, О. Солдатенко, Н. Солоненко та ін.

Основними джерелами фінансування охорони здоров'я є: державний та місцевий бюджети, приватне фінансування, безпосередні платежі населення, програми міжнародної гуманітарної допомоги, як додаткове джерело фінансування, кошти громадських, релігійних і благодійних організацій, страхові фонди та інші джерела, не заборонені законодавством.

На сьогоднішній день існує три моделі організації фінансового забезпечення охорони здоров'я, а саме: приватна, страхова та бюджетна.

В Україні діє бюджетна модель охорони здоров'я. Це пояснюється тим, що основну роль у фінансовому забезпеченні відіграють кошти державного (14-28 %) та місцевого (71-85 %) бюджетів, а кошти, отримані з інших джерел, характеризуються як додаткові фінансові ресурси.

Велика роль у державній політиці щодо забезпечення якості та ефективності діяльності системи охорони здоров'я належить реформуванню системи охорони здоров'я задля забезпечення справедливості та доступності надання медичної допомоги, наближення медичних послуг до безпосереднього споживача, покращення показників здоров'я населення, задоволення потреб населення в ефективній медичній допомозі з мінімальними фінансовими витратами.

За даною реформою передбачається зміна механізмів фінансування галузі. Завдяки цьому передбачається встановлення зв'язку між заробітною платою медичних працівників та обсягами, якістю виконуваної ними роботи, а також встановлення заохочувальних виплат. Проводиться розмежування видатків за видами медичної допомоги: за рахунок районного або міського бюджетів фінансуватиметься первинна медична допомога; вторинна, третинна та екстрена допомога фінансуватиметься з обласних бюджетів (за винятком м. Київ). Фінансуватимуться заклади охорони здоров'я за видами медичної допомоги відповідно до договорів про медичне обслуговування. Договори міститимуть обов'язкову інформацію про обсяги наданих послуг та фінансування, а також у договорі буде вказаний індикатор якості наданої допомоги.

Судячи з міжнародного досвіду фінансування охорони здоров'я слід звернути увагу на те, що поліпшення якості роботи не відбувається лише за рахунок збільшення видатків. Саме тому ґрунтовну увагу слід приділяти підвищенню ефективності розміщення планових, кадрових та матеріальних ресурсів.

Для того, щоб вивести соціальну сферу на новий рівень функціонування, слід:

- розробити систему контролю, яка б забезпечувала цільове надходження коштів;

- забезпечити поступове зростання заробітної плати робітникам соціальної сфери;

- перейняти позитивний зарубіжний досвід фінансування та підтримки соціальної сфери західноєвропейських країн.

Нова система фінансування дасть змогу здійснити удосконалення соціальної політики. Перспективами подальших досліджень є пошук нових ефективних засобів формування і використання капіталу закладів охорони здоров'я України.

1. *Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава* : Програма економічних реформ на 2010–2014 рр. / Комітет з економічних реформ при Президентів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.president.gov.ua/docs/Programa\\_reform\\_FINAL\\_2.pdf](http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_2.pdf).

2. Буздуган Я. *Поняття, принципи, форми фінансового забезпечення охорони здоров'я в Україні* / Я. Буздуган // Віче. – 2008. – № 5. – С. 26–28.

*Економічні проблеми сталого розвитку* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 24-26 квітня 2013 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. — Суми : СумДУ, 2013. — Т.2. — С. 74-76.